

Лайшманиоза

**„Ветеринарно обществено здраве (2002/2017):
най-смъртоносната зооноза у нас (1988/2008)
... вече и при кучета (2006/2017)“**

И л и я Ц а ч е в
Професор, MSc, PhD, DSc

Лайшманиоза

„**Ветеринарно обществено здраве (2002/2017):**
най-смъртоносната зооноза у нас (1988/2008)
... вече и при кучета (2006/2017)“

Veterinary Public Health

The contributions to the physical, mental and social well-being of humans through an understanding and application of veterinary science.

[WHO/FAO/OIE]

To improve collaboration between human and veterinary medical science - in accordance with "One health" principles.

[ILIA TSACHEV]

**Ветеринарните лекари са
морално задължени на обществото да го предпазват
(Veterinary Public Health)**

No borders between the two medicines

Charles Merieux, a French physician,
founder of the Merieux Foundation
Lyon, France

30 март 2017

nature International weekly journal of science

Home | News & Comment | Research | Careers & Jobs | Current Issue | Archive | Audio & Video | For

Archive > Volume 543 > Issue 7647 > Outlook > Article

NATURE | OUTLOOK

Perspective: The one-health way

Laura H. Kahn

Nature 543, S47 (30 March 2017) | doi:10.1038/543S47a
Published online 29 March 2017

PERSPECTIVE

The one-health way

The health of animals, humans and the environment will be better served by breaking down barriers, says **Laura H. Kahn**.

*Laura H. Kahn is a physician and research scholar at Princeton University in New Jersey and co-founder of the One Health Initiative.
e-mail: lkahn@princeton.edu*

Knowing is not enough; we must apply. Willing is not enough; we must do.

(Johann Wolfgang von Goethe)

“Време е да променим начина
по който правим наука”

Ветеринарно
обществено
здраве

Силистра VVC 2007

Презентации (9) - 2007-2014

- Силистра
- Пловдив
- София
- Стара Загора
- Бургас
- Варна
- Козлодуй →
- Правец →
- Юндола →

Ветеринарно
обществено
здраве

КОНФЕРЕНЦИЯ НА
БЪЛГАРСКОТО ДРУЖЕСТВО
ПО ИНФЕКЦИОЗНИ БОЛЕСТИ

Нови векторни зоонози при кучетата в България

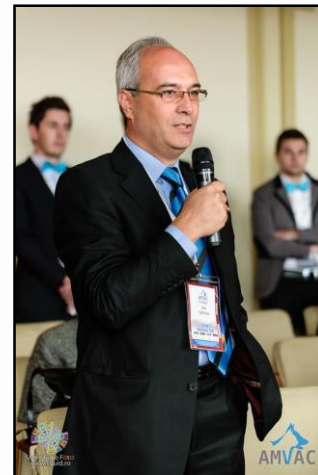
ЗЛАТНИ ПЯСЪЦИ - ОКТОМВРИ **2013**

Презентации (?) - 2007-2014

- Сърбия
- Турция
- Гърция

- Румъния - 2013
- Русия
- Италия

Vector- Borne Diseases

ROMANIA - CONGRES ANUAL AMVAC / RoSAVA 2013

Турция - 2014

Canine and Equine
Vector-borne Diseases of Zoonotic Concern:
news & experience

Prof. BILAL TADISEV

Head of Faculty, Trakya University, Shumen, Bulgaria
bilal.tadisev@trakya.edu.bg

2017

1

НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКА КОНФЕРЕНЦИЯ
на 22.11.2017 г. на тема:
„ЕПИДЕМИОЛОГИЧНИ АСПЕКТИ НА ИНФЕКЦИЯТА С
ECHINOCOCCUS GRANULOSUS. ВЕКТОРНО-ПРЕНОСИМИ ИНФЕКЦИИ ПРИ
КУЧЕТО – ЛАЙШМАНИОЗА И ДИРОФИЛАРИОЗА.“

Primer Anuncio
First Announcement

SEVC
XI SOUTHERN EUROPEAN VETERINARY CONFERENCE
52 CONGRESO NACIONAL AVEPA

www.sevc.info

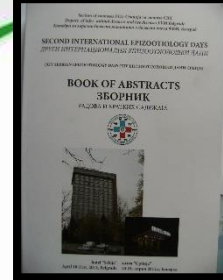
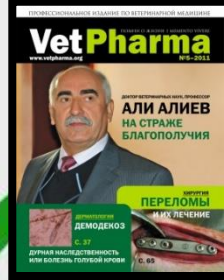
Spain 9-11 November
BARCELONA 2017

15 οοινη οοιτ

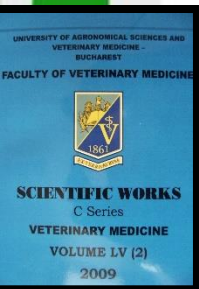
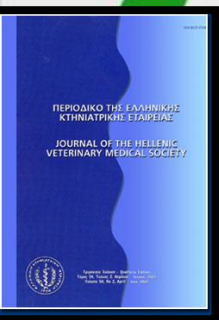
2001-2002

**National Reference Centre for Leishmaniasis,
Hellenic Pasteur Institute, Athens – GREECE**

Статии (11) 2007-2015

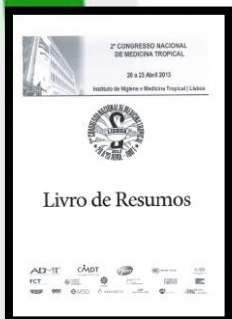
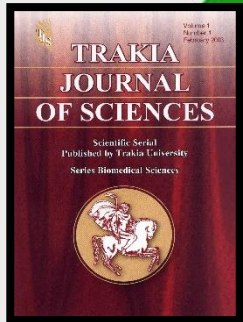
- **Tsachev I.**, Papadogiannakis M., Kontos V. et al. Seroepidemiology of *Leishmania infantum* exposure among healthy dogs in Bulgaria. *Turk. J. Vet. Anim. Sci.*, 31(1): 73-74, 2007.
- Gibson-Corley K., Kramer E., Ramer-Tait A., Schaut R., Boggiatto P., Gallup J., Kirkova Z., **Tsachev I.**, Hostetter J., Douglas J., Petersen C. Determination of Canine Immune Deficits which lead to Disseminated *Leishmania infantum* Infection in American Foxhound Dogs. *Poster*, American Kennel Club Canine Health Parent Conference, St. **Louis, Missouri, USA**, 2007.
- **Tsachev I.**, Papadogiannakis E., Harizanov R., Zarkov I. Canine visceral leishmaniosis: curent situation. *Trakia Journal of Sciences*, 6, Supplement 1: 106-115, 2008.
- **Tsachev I.**, S. Sabev, Petrov V. Emerging Visceral Leishmaniasis in a dog imported into Bulgaria. X-th Epizootiology Days Book, Tara, **Serbia**, 234-238, 2008.
- **Tsachev I.** Exotic Zoonoses Among Dogs in Bulgaria. **DSc Thesis**, 315 pp., 2009.
- **Tsachev I., Petrov V.** Successful outcome after treatment of a clinical case of visceral leishmaniasis in a dog. Scientific Works-University of Agronomical Sciences and Veterinary Medicine, **Bucharest Series C, Veterinary Medicine**, 195-200, 2009
- **Tsachev I.**, Kyriazis I., Karagouni E., Boutsini. S., E. Dotsika. First Report of Canine Visceral Leishmaniasis in Bulgaria. *Turk. J. Vet. Anim. Sci.*, 34, 5: 465-469, 2010.
- **Tsachev I.**, Petrov V. Canine Tick-Borne Bacterial Zoonoses in Bulgaria: current status. First International Epizootiology Days Book, **Serbia**, 2011
- **Цачев Ил.** Лейшманиоз у собак. *Vetpharma*, 1-2: 45-49, 2012.
- **Tsachev I.** Canine and Equine Vector-borne Diseases of Zoonotic Concern: news & experience. Book of International **VET Istanbul Group Congress**, 2, 2014

Current Surveys of the Seroprevalence of *Borrelia burgdorferi*, *Ehrlichia canis*, *Anaplasma phagocytophilum*, *Leishmania infantum*, *Babesia canis*, *Angiostrongylus vasorum* and *Dirofilaria immitis* in Dogs in Bulgaria

Current Surveys of the Seroprevalence of *Borrelia burgdorferi*, *Ehrlichia canis*, *Anaplasma phagocytophilum*, *Leishmania infantum*, *Babesia canis*, *Angiostrongylus vasorum* and *Dirofilaria immitis* in Dogs in Bulgaria*

Nikola Ivanova*, Manuela Schoyerer*, Hana Cibricka Vrhovac*, Ivana Schopar*, Iva Tsacheva*

Статии(4) 2005-2007

- Chakarova, B., **I. Tsachev**, Gr. Filipov, V. Filipova, Sv. Chakarov, B. Stephanova, K.Karastojanova. New cases of leishmaniasis visceralis in Southeast Bulgaria. Trakia Journal of Sciences, 2005, 3, 4, 75-77
- Papadogiannakis E. , V. Kontos I. Kontou , N. Kostomitsopoulos , E. Siochou **I.Tsachev**, E. Vassalou , V. Makropoulos SEROLOGICAL SURVEY OF BRUCELLOSIS, ECHINOCOCCOSIS, Q-FEVER, TOXOPLASMOSIS, LEISHMANIASIS AND MEDITERRANEAN SPOTTED FEVER IN ANIMAL PRODUCTION EMPLOYEES IN GREECE . Trakia Journal of Sciences, 2, 70-78, 2007
- Вучев Д , Р. Харизанов, **И. Цачев**. Завръщането на висцералната лайшманиоза у нас. Екзотични, регионално значими инфекциозни и паразитни болести. Медицински университет Пловдив, Сборник със статии, Цигов чарк, 2013, 40-45
- Vuchev D.,Harisanov R., **Tsachev I**. The return of visceral leishmaniasis in Bulgaria. 2 Congresso Nacional de Medicina Tropical, Livro de resumas, 198, Lisboa, Portugal, 2013

❁ Личните лекари нямат достатъчно насоченост към паразитните болести и не винаги назначават изследвания за паразитози по клинични показания.

✓ Доцент Виолина БОЕВА

» паразитолог

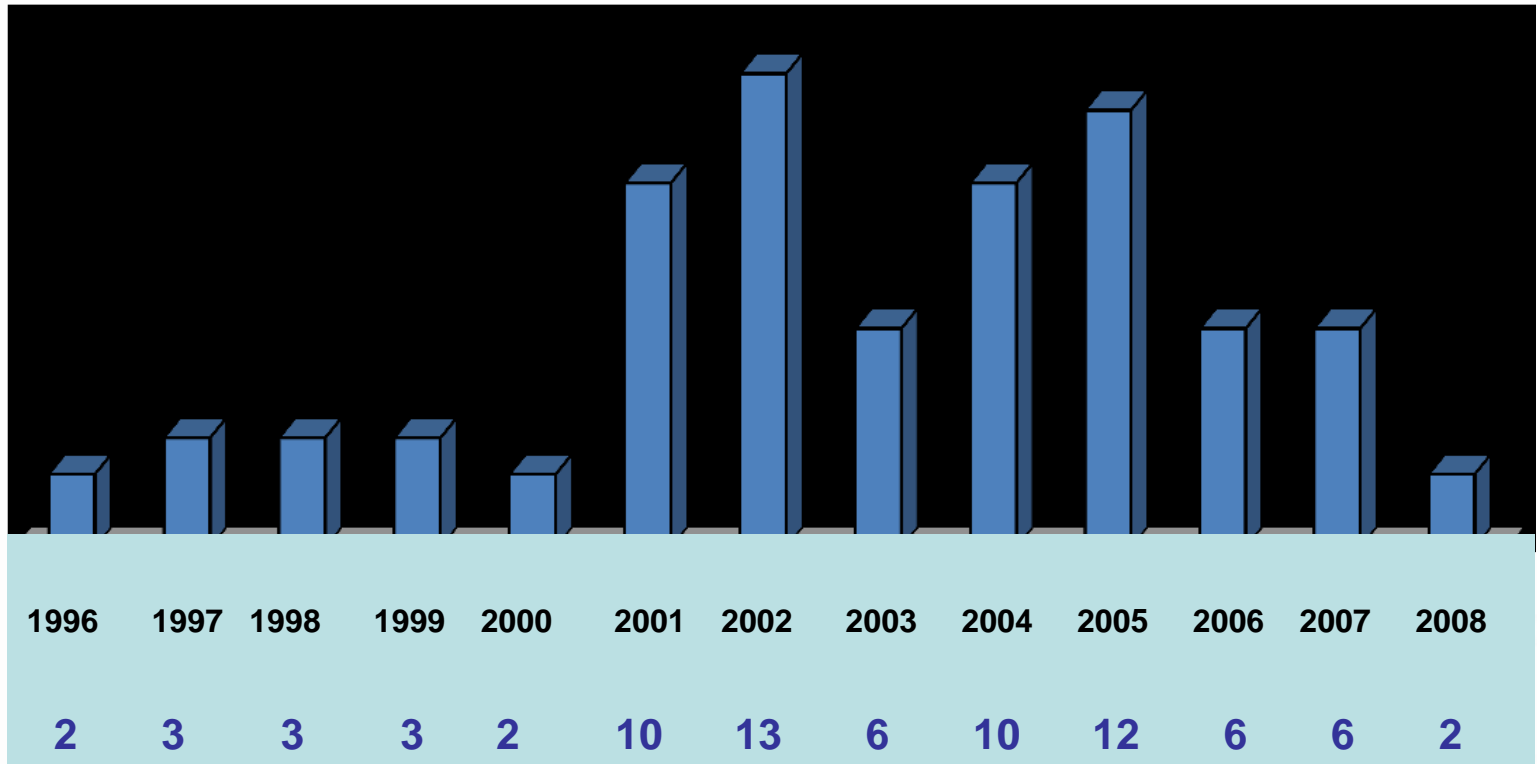
» 19-11-2017

» Искам да попитам ветеринарните колеги дали знаят, че непрекъснато умират хора и то малки деца по причина **кистна ехинококоза** и **защо по ветеринарна линия не се провеждат мероприятия за ограничаване на източника на инвазията.**

България – история

- 1921 - първият болен у нас
 - » В. Моллов
- до 1957- описани 65 болни
 - » Дабовски, Доганов, Груев, Телчаров, Чилов, Ташев, Братанов, Андреев и др.
- следващите 30 години
 - » не са регистрирани автохтонни случаи
- от 1987 - 2 местни случая
 - » (Ямбол и Ст. Загора)
- до 2014 - ежегодно

Visceral leishmaniasis trend

1988 - 2006

- Старозагорски – 38 болни (38%)
- Благоевградски – 24 болни (24%)
- Пловдивски – 10 болни (10%)
- Хасковски – 8 болни (8%)
- Ямболски – 6 болни (6%)
- Кърджали – 5 болни (5%)

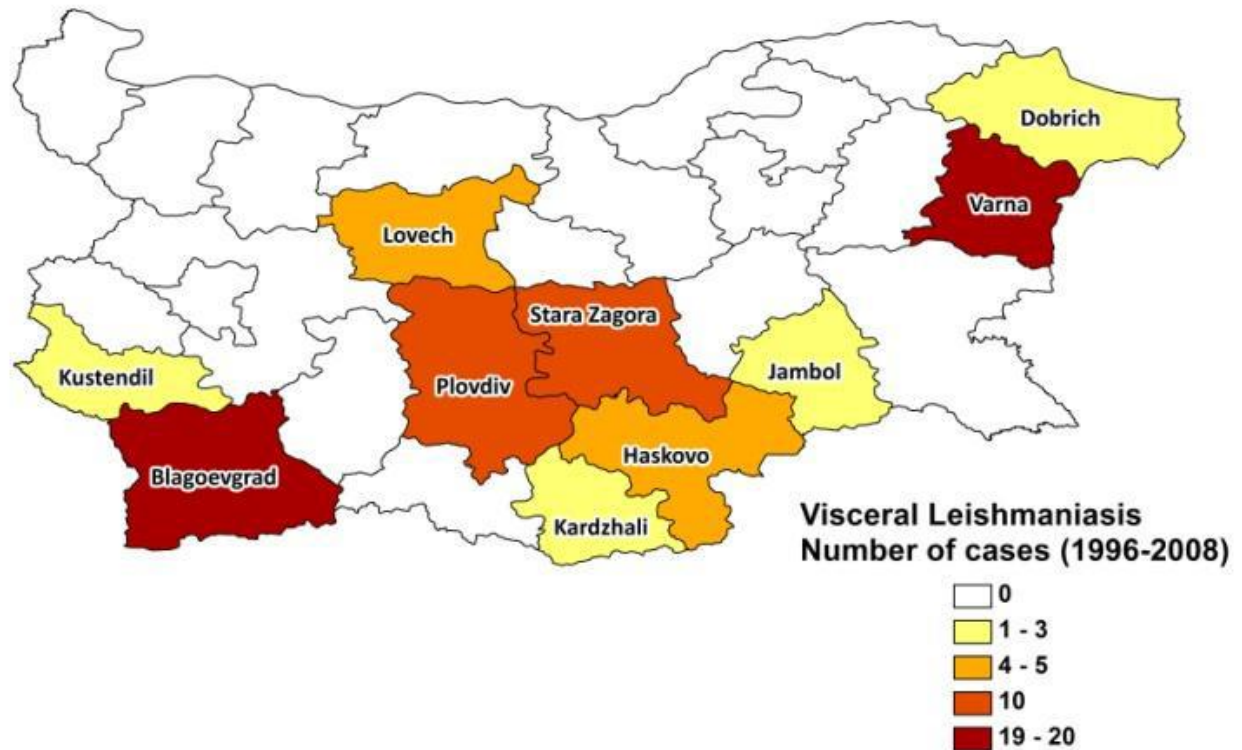
- Варна – 2 болни (2%)
- по 1 болен в Ловешко и В. Търново, Видин, Пазарджик, Дупница, София-град (общо 6%)

- 2005 - внос от пациент живеещ в Испания (1%)

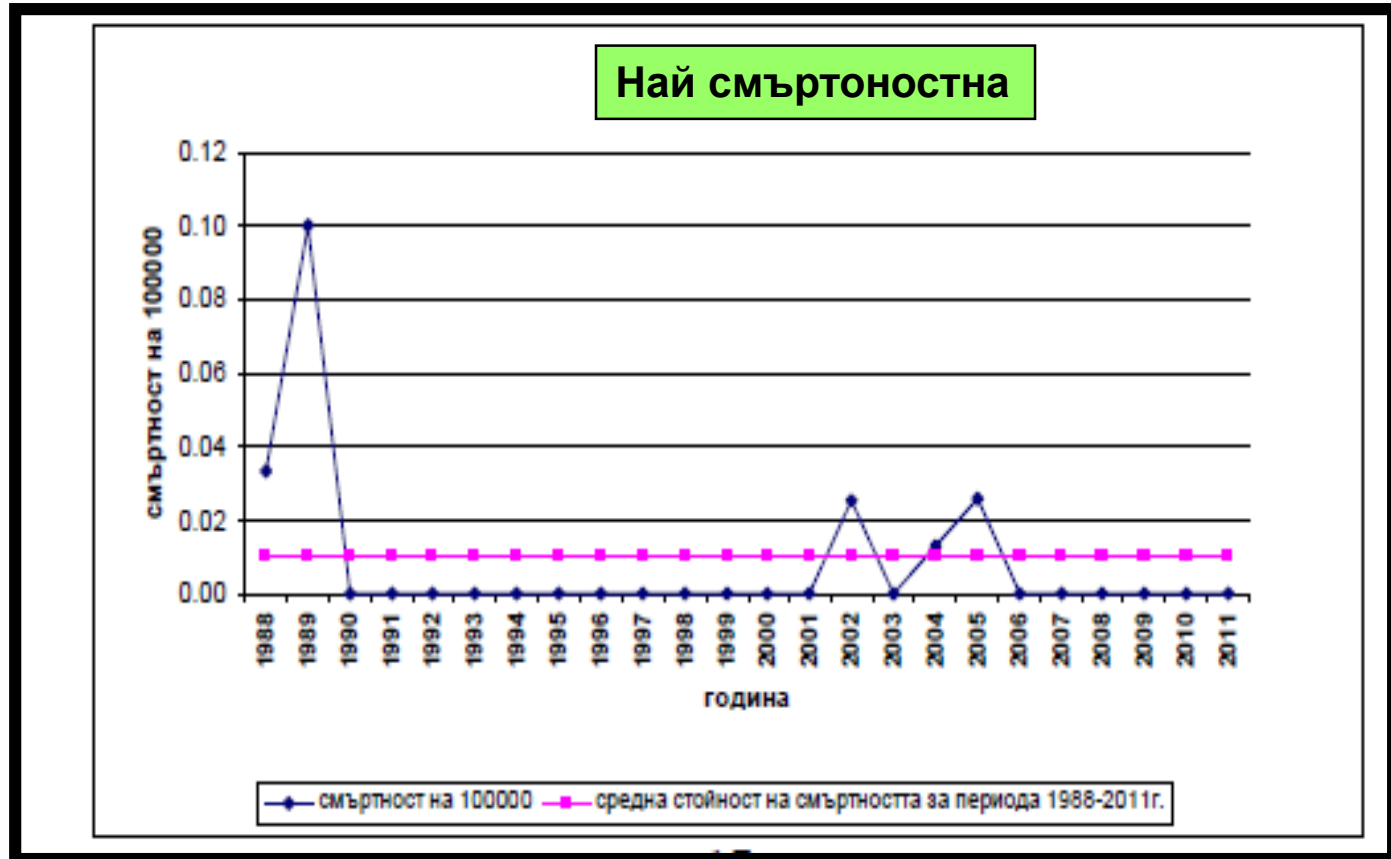

От 1988 до 2008, 17 (16%) умират

Късна диагноза / забавено лечение

1988-1989
13 СМЪРТНИ СЛУЧАЯ

2005

● 2005 г. – 12 случая

- Поради закъсняла диагноза и лечение
3 от случаите през 2005 г. завършват **летално**
– **Леталитет – 25%**
✓ Проф. д-р Росица Курдова и сътр., 2006

Разпределение на случаите в обл. Стара Загора
(n=34; 29,3%) по общини (1988 – 2011 г.)

доц. Б.Чакърова

51,3% (до 2008)
33% (до 2011)

1987 - 2013

- 128 случая
- в 14 области
- есен-зима-пролет
 - в началото **фебрилитет** - до 39-40 °С
 - ✓ често с няколко пика през денонощието
 - **сплено- и хепатомегалия**
 - **анемичен синдром - панцитопения**
 - загуба на тегло и обща слабост
 - ✓ **Glucantim**
 - ✓ **Miltefosin**
 - ✓ **Glucantim + Allopurinol**

РЕШУТ НА ВИСЦЕРАЛНА ЛАЙШМАНИОЗА У ЕДНОГОДИШНО ДЕТЕ

- *ДЕТСКИ И ИНФЕКЦИОЗНИ БОЛЕСТИ*, 5, 2013, № 2, С. 12-14

В. Велев, Н. Дървеняшка, Н. Найденова и К. Вутова

Катедра по инфекциозни болести, паразитология и тропическа медицина, МУ – София

Партньори ветеринарни лекари

- Greece

- Papadogiannakis M.
- V.Kontos
- Dotsika E.
- Kyriazis I.
- Karagouni E.
- Boutsini. S.

- Germany

- Kuhls K.
- Pantchev N.

- USA

- Douglas J.
- Petersen C.

Партньори ветеринарни лекари

- Greece

- Papadogiannakis M.
- V.Kontos
- Dotsika E.
- Kyriazis I.
- Karagouni E.
- Boutsini. S.

- Germany

- Kuhls K.
- Pantchev N.

- USA

- Douglas J.
- Petersen C.

Партньори хуманни лекари

- Доц. Д.Вучев
✓ Пловдив
- Доц. Б.Чакърва
✓ Ст.Загора
- Проф. Р.Курдова
✓ София
- Проф. К.Вутова
✓ София
- Доц. Райнова
✓ София
- Доц. Р.Харизанов
✓ София

2010 Първомай

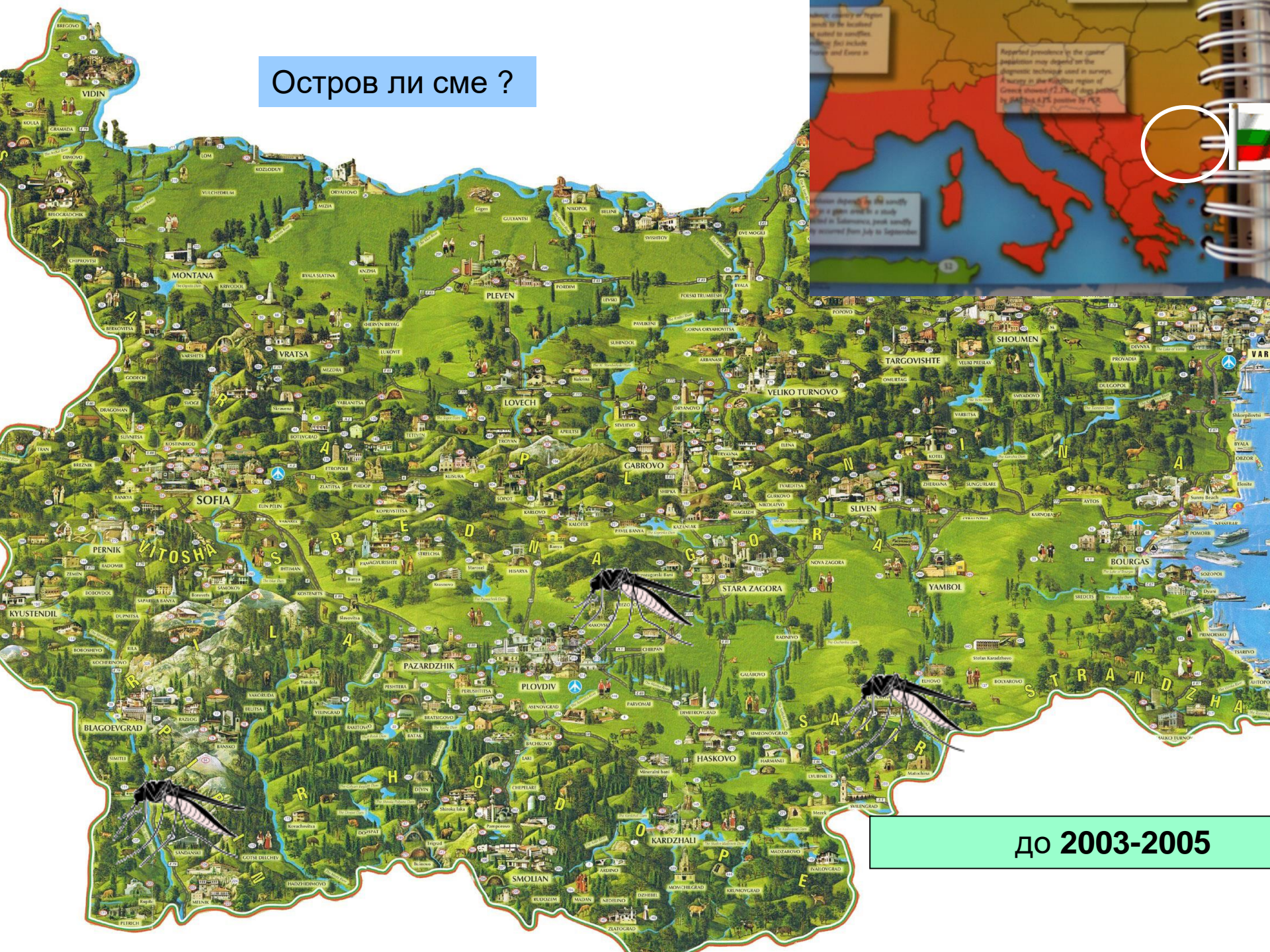
- Д-р М.Баймакова, дм
✓ София
- Д-р М.Пишмишева
✓ Пазарджик

Лайшманиоза

**„Ветеринарно обществено здраве (2002/2017):
най-смъртоносната зооноза у нас (1988/2008)
... вече и при кучета (2006/2017)“**

Остров ли сме ?

до 2003-2005

2003-2004

От цялата страна:

- 119 серуми от служебни кучета на МВР
- 220 серуми от домашни кучета

ОТРИЦАТЕЛНИ РЕЗУЛТАТИ

Every great dream begins with a dreamer
Harriet Tubman,
American abolitionist

ПЪРВИ СЛУЧАИ НА ЛАЙШМАНИОЗА ПРИ КУЧЕТА В
БЪЛГАРИЯ

А. АВТОХТОННА ЛАЙШМАНИОЗА (2006)

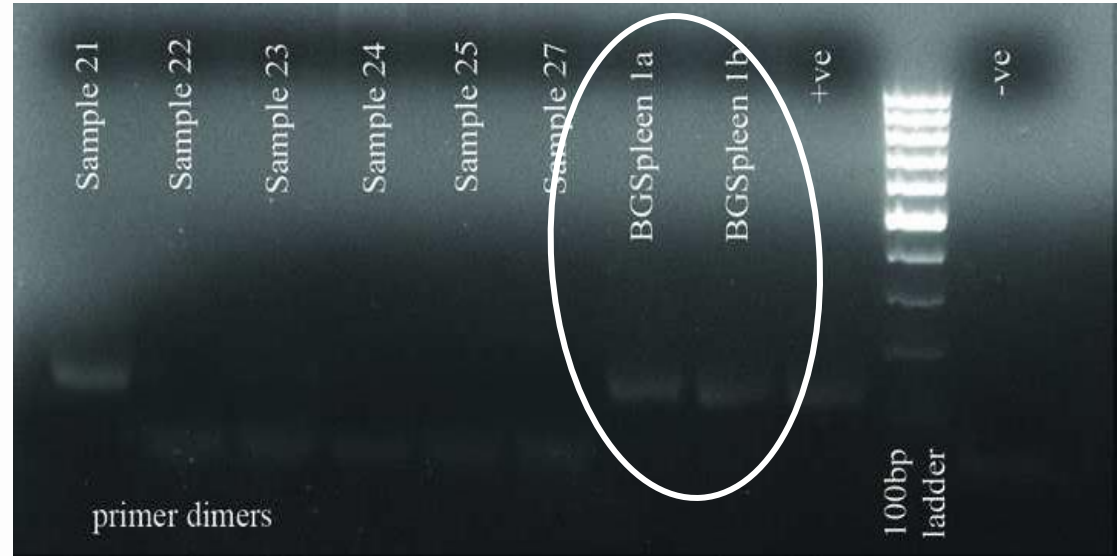
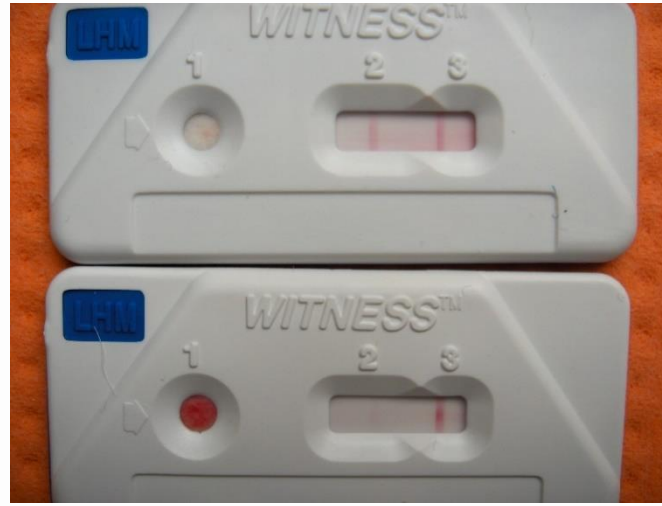
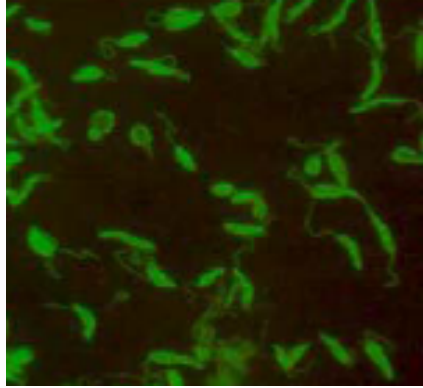
Петрич - 2006

Д-р Андон Неделчев

Tsachev I., Kyriazis I., Karagouni E., Boutsini. S., E. Dotsika. First Report of Canine Visceral Leishmaniasis in Bulgaria. *Turk. J. Vet. Anim. Sci.*, 34, 5: 465-469, 2010

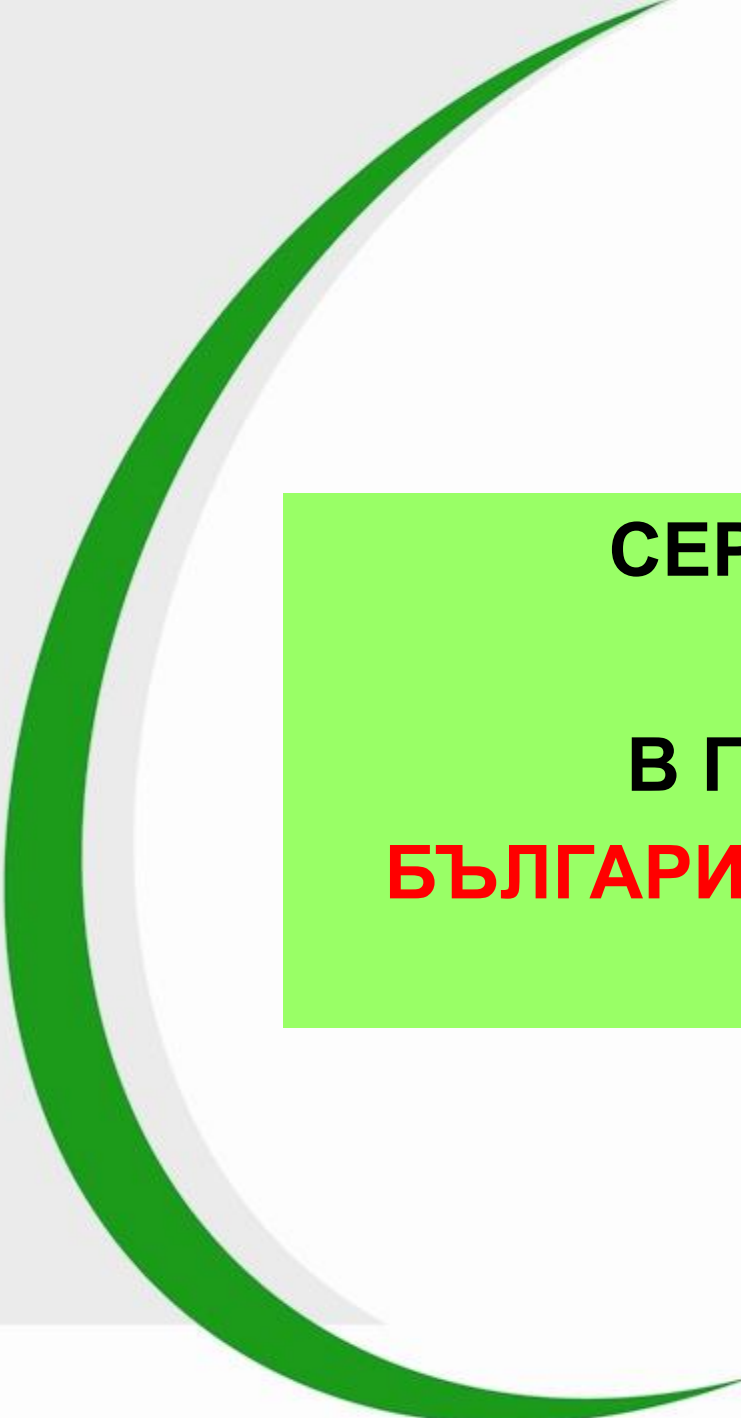
ПЪРВИ СЛУЧАИ НА ЛАЙШМАНИОЗА ПРИ КУЧЕТА В
БЪЛГАРИЯ

В. ТРАНСГРАНИЧНА ЛАЙШМАНИОЗА (2008)

История

- януари 2008 - ВМФ
- доберман, 6 г.
- женски, тегло 20 kg
- произход - Гърция
- от една година е в България
- от 2 години слабее, с намален апетит е и има опадване на косъма по ушите и гърба
- лекуване.....

**СЕРОПРЕВАЛЕНТНОСТ
НА *L. INFANTUM*
В ГРАНИЧНИ РАЙОНИ:
БЪЛГАРИЯ-ГЪРЦИЯ-ТУРЦИЯ (2007)**

МАТЕРИАЛИ И МЕТОД

312 кръвни серума
от клинично здрави (n=301)
със съмнителна за лайшманиоза клиника (n=11)

България (n= 106)

-Свиленград (n=51), Петрич (55)

Турция (n= 82)

- Одрин (n= 45); Сюлеоглу /Лалапаша (n= 37)

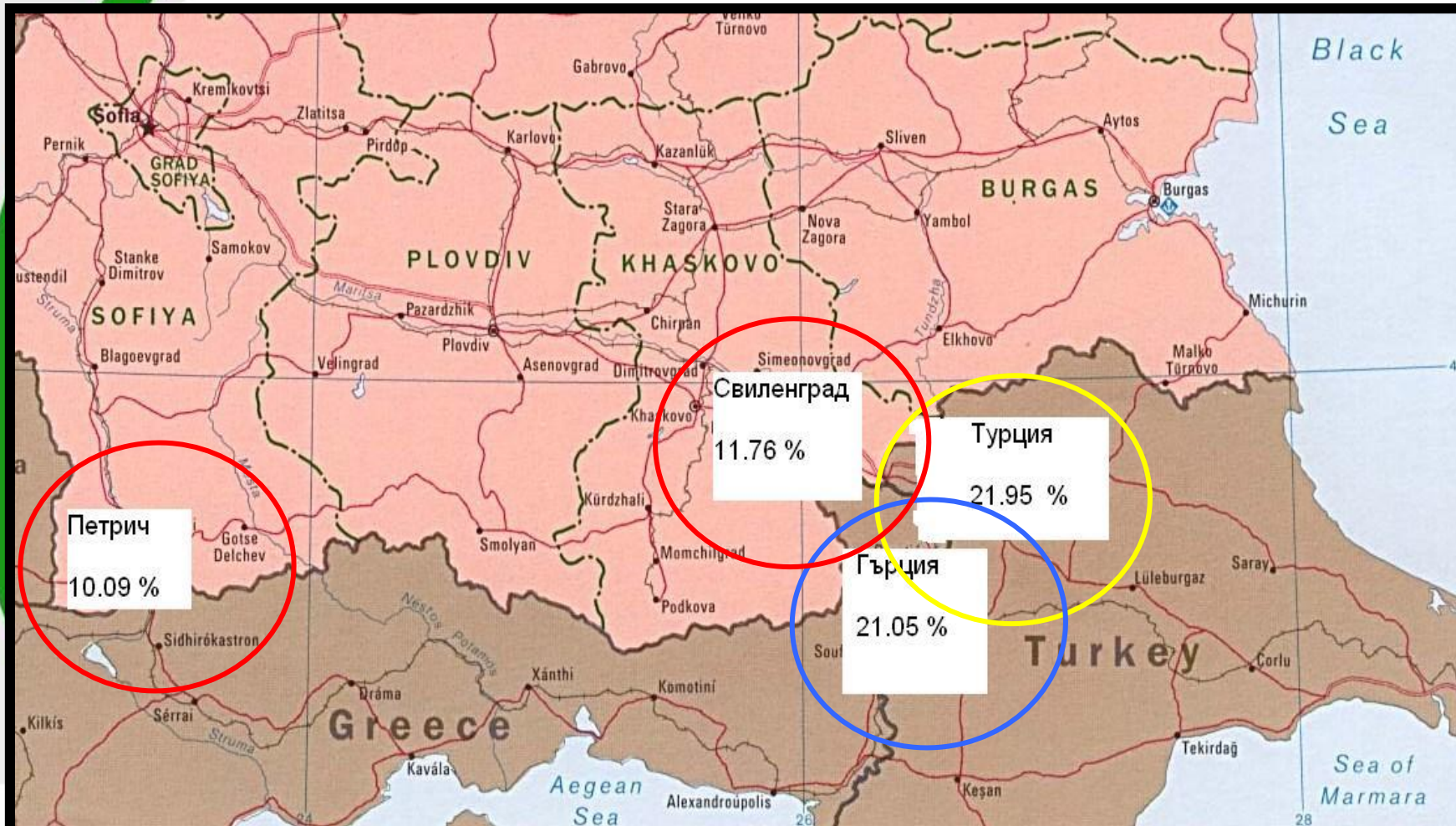
Гърция (n= 133)

- Орестияда/Дидимотика (n= 51)

Суфли/Тихеро/Ферес/ Александропулис (n= 82)

Серопревалентност - 2007

Leishmania infantum

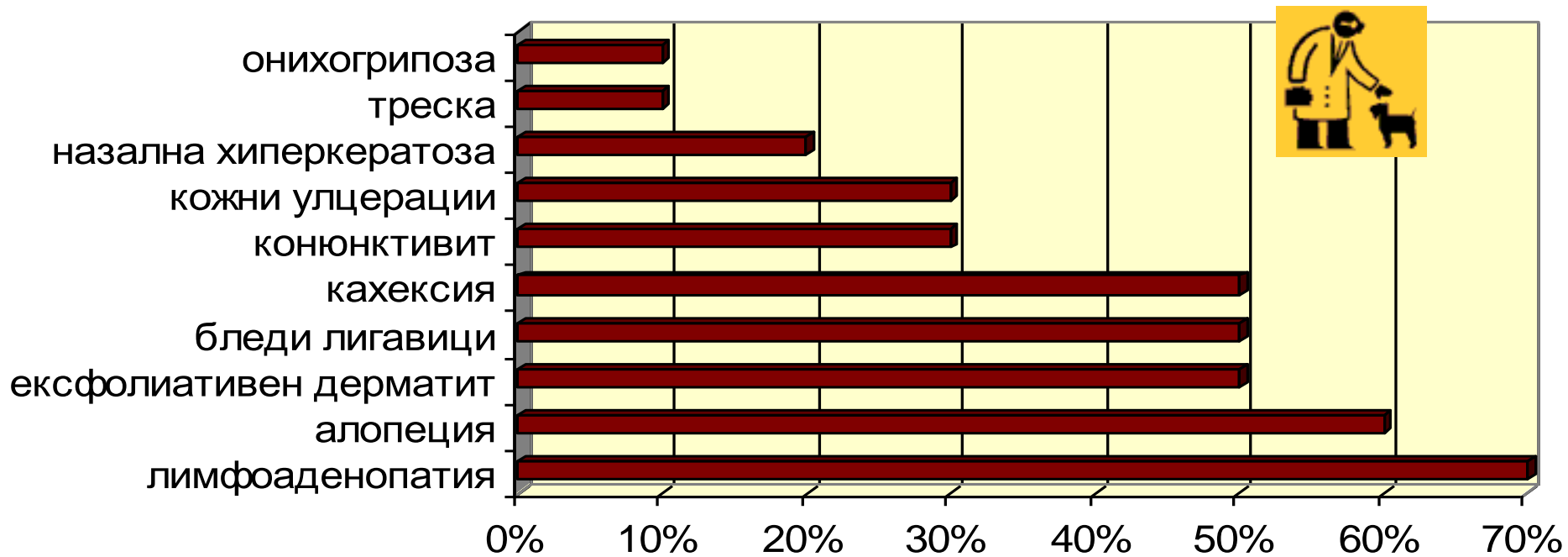

Безсимтомно носителство
на
Leishmania infantum
6-18 %

**КЛИНИЧНИ СЛУЧАИ НА
ЛАЙШМАНИОЗА В БЪЛГАРИЯ (2006-2007)**

03/02/2008

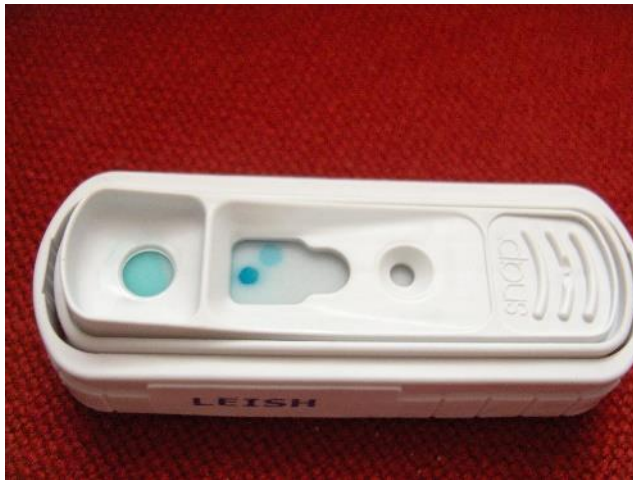
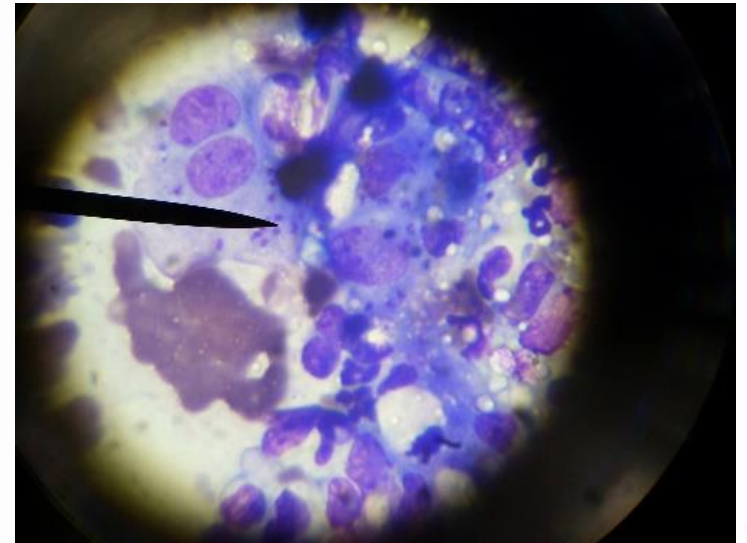

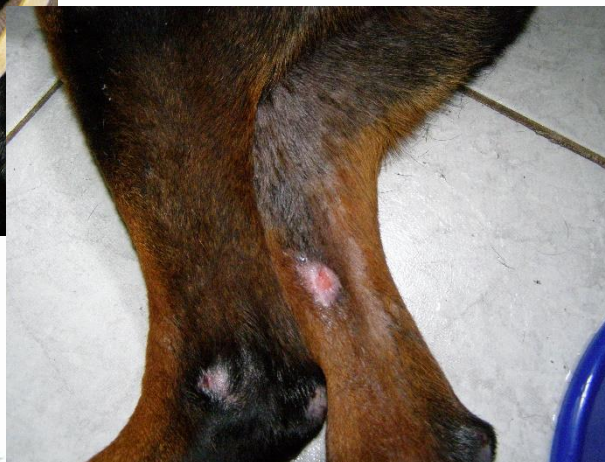
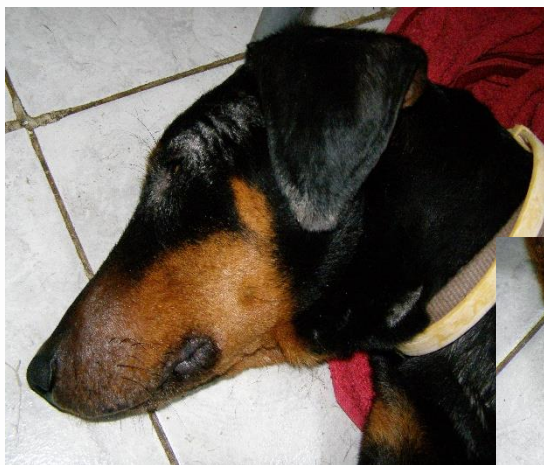
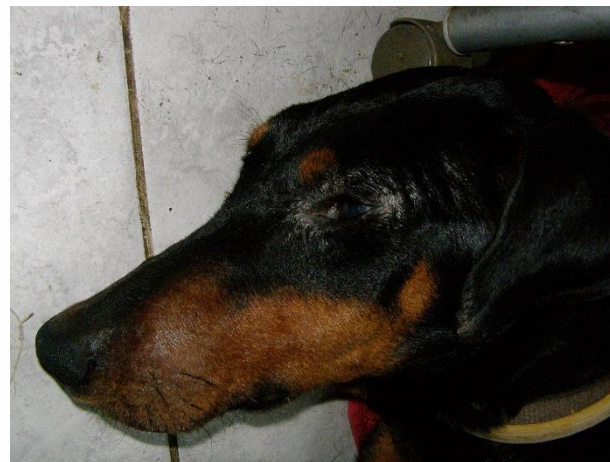
Yambol -2008

2009 - Petrich

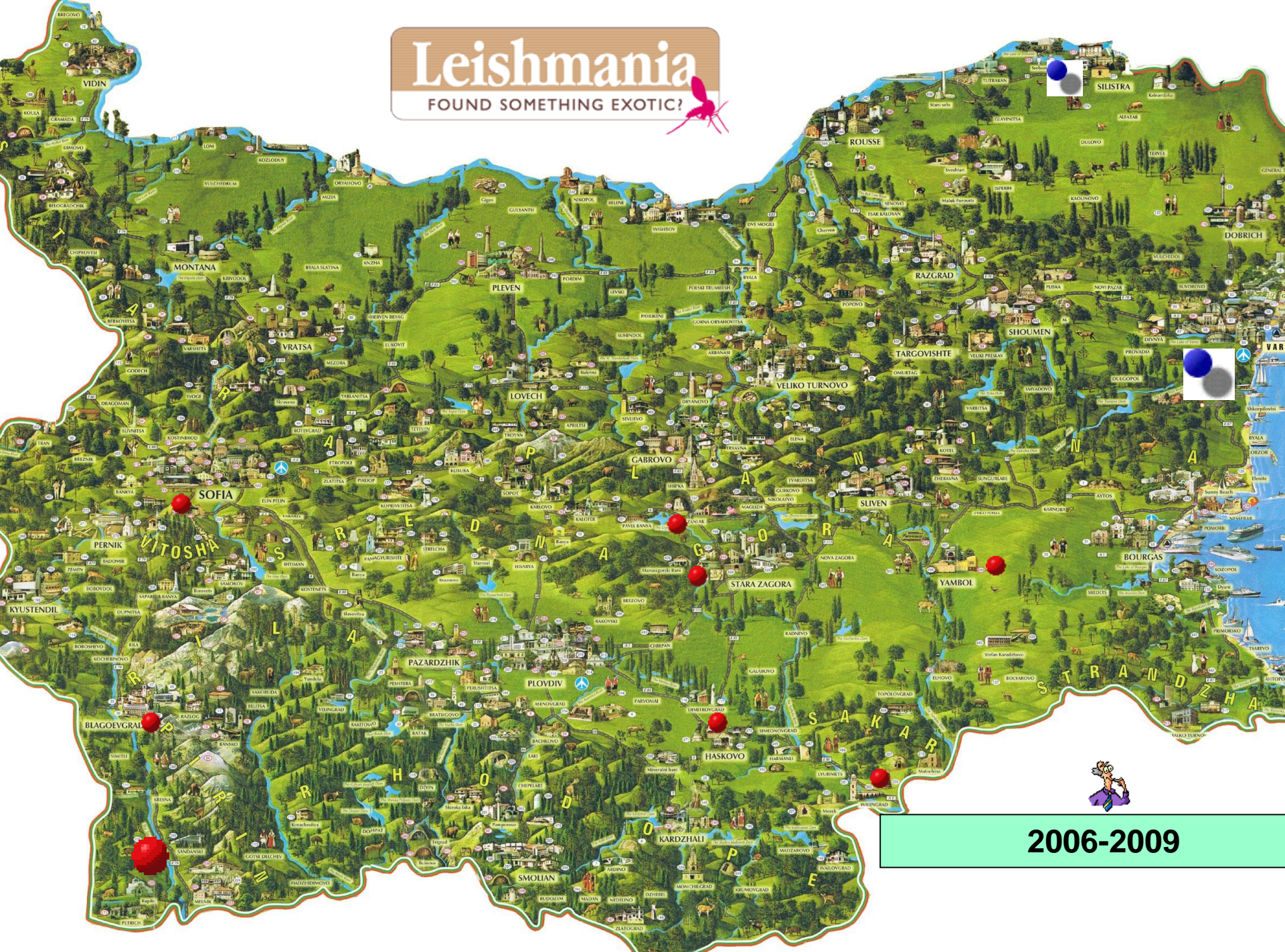

София - 2010 (Гърция)
д-р Борисов и д-р Апостолова

Leishmania

FOUND SOMETHING EXOTIC?

2006-2009

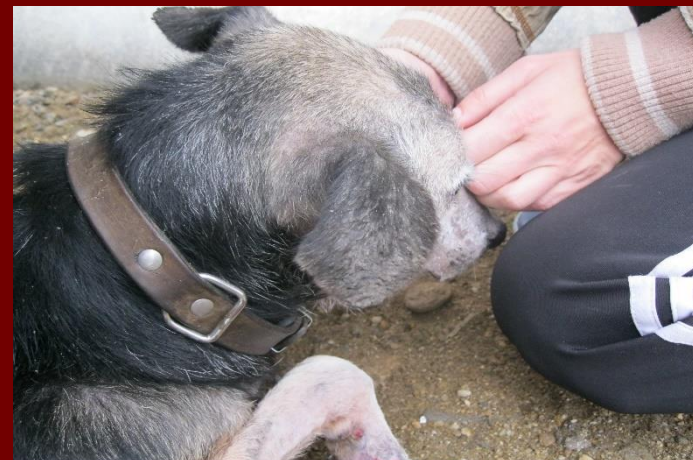
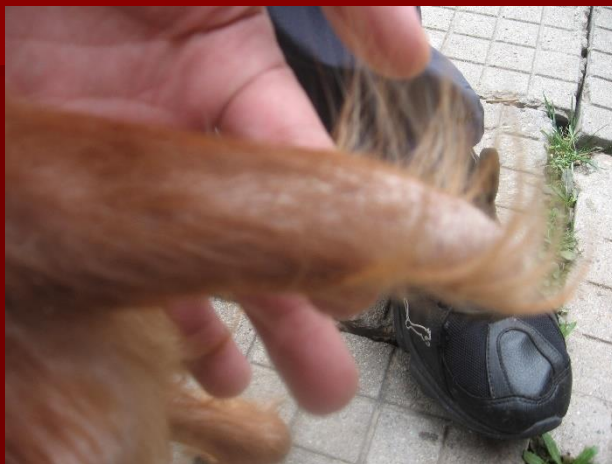
ПЕТРИЧ – 2012 - 2013

- 72 съмнителни случая
 - 36 положителни**50 %**

ПЕТРИЧ – 2012 - 2013

50 %

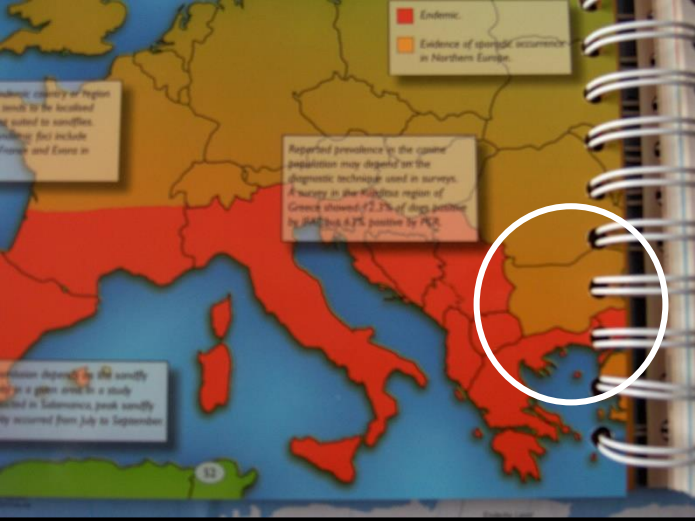

ПЕТРИЧ – 2012 - 2013

50 %

Solano-Gallego et al. Parasites & Vectors – 2011

Control of Vector-Borne Diseases in Dogs and Cats

ESCCAP Guideline 05 Second Edition* - October 2012

Fig. 1 Approximate distribution of canine leishmaniosis in Europe:

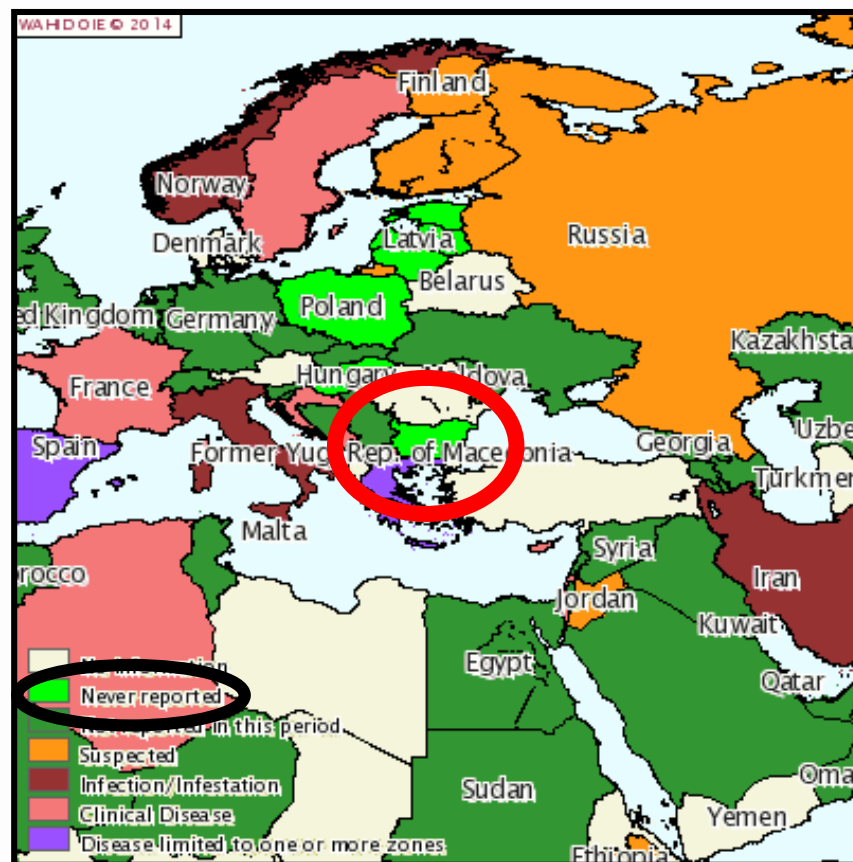

ESCCAP

EUROPEAN SCIENTIFIC COUNSEL COMPANION ANIMAL PARASITES®

● Disease distribution maps: Leishmaniasis 2014

*If you want to be successful,
you must respect one rule:
Never lie to yourself.*

*Paulo Coelho,
Brazilian novelist*

**Ако искате да бъдете успешен,
трябва да спазвате едно правило:
Никога не лъжете себе си ".**

Пауло Куельо

**DIAGNÓSTICO DE LEISHMANIOSIS
CANINA EN LA ERA DE LAS VACUNAS**

|
LAIA SOLANO GALLEGO

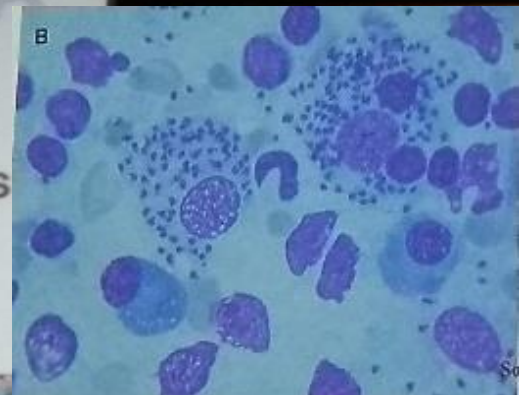
UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

BARCELONA 2017
9-11 Novembre - España

DIAGNÓSTICO DE LEISHMANIOSIS CANINA EN LA ERA DE LAS VACUNAS

LAIA SOLANO GALLEGO

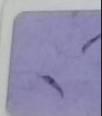
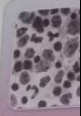

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

SEVCO:
BARCELONA 2017
9-11 Novembre - Espanya

Métodos parasitológicos

PCR: Erroneous Results

- Bucket of water from the ocean

erológicos

itativos: ELISA

antes

tativos: IFAT

Métodos cualitativos:
Tests inmunocromatográficos

2015

**РОЛЯТА НА КУЧЕТО В ЕПИДЕМИОЛОГИЯТА
НА ВИСЦЕРАЛНАТА ЛАЙШМАНИОЗА
В ЕНДЕМИЧНИ РАЙОНИ НА БЪЛГАРИЯ**

ТАНЯ КОСТОВА, ИВЕЛИНА КАТЕРИНОВА, ПЕТЪР СЪБЕВ,
НИКОЛАЙ ЛАЛКОВСКИ, РУМЕН ХАРИЗАНОВ*, НЕДЕЛЧО К. НЕДЕЛЧЕВ

При кръвните проби от 12-те кучета, показали титри за лайшманиоза чрез ELISA, положителен резултат при Real Time PCR установихме само при една от пробите от ловно куче от Петрич. Кучето беше с кожни изменения и беше показало положителен резултат с бърз тест за лайшманиоза.

● Диагноза?

Diagnostic Challenges in the Era of Canine *Leishmania infantum* Vaccines

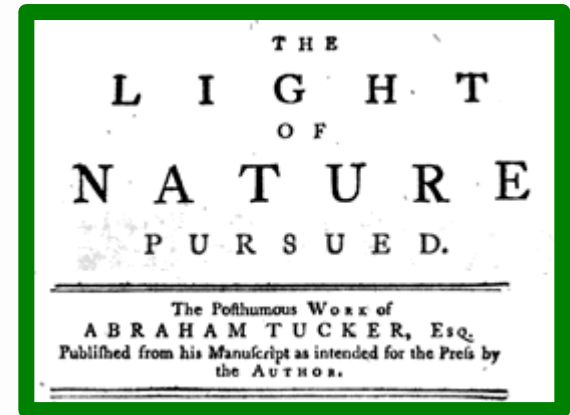
Laia Solano-Gallego,^{1,†,*} Luís Cardoso,^{2,†}
Maria Grazia Pennisi,^{3,†} Christine Petersen,^{4,†}
Patrick Bourdeau,^{5,†} Gaetano Oliva,^{6,†} Guadalupe Miró,^{7,†}
Lluís Ferrer,^{8,†} and Gad Baneth^{9,†}

● **The diagnosis** of canine leishmaniosis, due to *Leishmania infantum*, **is complex** because the spectrum of clinical signs and **clinicopathological abnormalities is broad and often nonspecific**

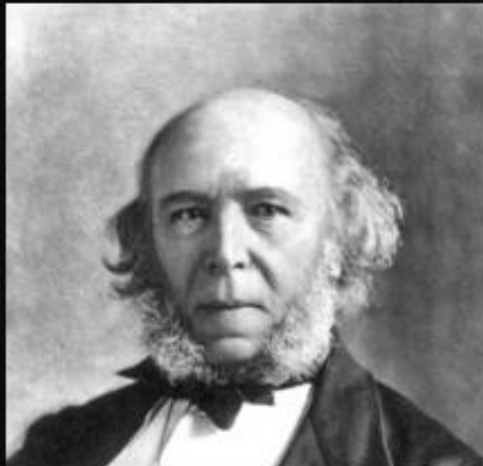
– *Trends in Parasitology*, **September 2017**, Vol. 33, No. 9

“Knowing that forewarned is forearmed”

Abraham Tucker, 1768

"Предупреден → по-малко уязвим"

The great aim of education is
not knowledge but action.

~ Herbert Spencer

Препоръки

1. Регулярни годишни информационни и обучителни семинари за лайшманиозата при кучетата (епидемиология, клиника, диагностика, терапия и превенция) сред ветеринарномедициските специалисти
Отговорници: БАБХ, БВС, СВЛБ, БАВЛДЖ, ЦОРХВ, ТрУ
2. Оформяне на критерии от БАБХ относно диагностиката и обявяването на заболяването при кучетата в България
Отговорници: БАБХ, БВС
3. Изготвяне на национална програма за превенция и контрол на заболяването – диагностични подходи и превантивни мерки
Отговорници: БАБХ, БВС, СВЛБ, БАВЛДЖ, ТрУ
4. Съвместно с колегите медици, организиране на постоянна работна група и регулярни ежегодни срещи по проблема лайшманиоза при хората и животните в името на общественото здраве у нас под егидата на Министерството на здравеопазването и Министерството на земеделието и горите
Отговорници: МЗ, МЗХ, ЦОРХВ, ТрУ

Veterinary
Sciences
Tomorrow

2017 Our mission:

Благодаря

To promote
the art and science
of veterinary medicine